

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: KK-4Csp/19/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122438193
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Borovská
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2024:6122438193.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad sudkyňou JUDr. Erikou Borovskou v spore žalobcu: Home Credit Slovakia, a.s., Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, zastúpený: AK GOLIÁŠOVÁ GABRIELA s.r.o., 1. mája 173/11, 911 01 Trenčín, IČO: 47 234 679, proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. XXX, o zaplatenie 2.034,18 s prísl. a zmluvnej pokuty 21,96 eur, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni 2.004,62 eur, zmluvné úroky 25,02 eur, úroky z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 6.576,76 eur od 17.12.2021 do 05.05.2022 a zo sumy 2.004,62 eur od 06.05.2022 do zaplatenia, náhradu nákladov vynaložených v súvislosti s výkonom záložného práva 29,52 eur, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania v plnej výške k rukám zástupcu žalobkyne AK GOLIÁŠOVÁ GABRIELA s.r.o., 1. mája 173/11, 911 01 Trenčín, IČO: 47 234 679 do 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdneho úradníka o výške náhrady.

odôvodnenie:

1. Dňa 10.10.2022 žalobkyňa podala na Okresný súd Banská Bystrica ako súd kauzálny príslušný na konanie podľa zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej už len „Zákon o upomínacom konaní“ a „upomínací súd“) návrh na vydanie platobného rozkazu, ktorým žiadala, aby upomínací súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť jej sumu 2.298,14 eur, zmluvné úroky v kapitalizovanej sume 25,02 eur, úroky z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 6.576,76 eur od 17.12.2021 do 05.05.2022 a zo sumy 2.004,62 eur od 06.05.2022 do zaplatenia, zmluvnú pokutu vo výške 21,96 eur a náhradu trov konania.

2. Žalobu zástupca žalobkyne odôvodnil tak, že dňa 23.03.2021 žalobkyňa ako veriteľ uzavrela so žalovaným ako dlžníkom úverovú zmluvu označenú ako „Úverová zmluva č. SUA21/001200“, ktorej neoddeliteľnou súčasťou sú úverové zmluvné podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia a.s.. Predmetom zmluvy bol záväzok žalobkyne poskytnúť žalovanému spotrebiteľský úver vo výške 7.000 eur a záväzok žalovaného vrátiť tieto peňažné prostriedky v pravidelných mesačných splátkach. Žalovaný splátky riadne a včas neplatil, s plnením zmluvných povinností sa dostal do omeškania. Napriek opakovaným upozorneniam žalobkyne dlžné splátky nedoplatil, a nedošlo k riadnemu a včasnému splácaniu úveru. Preto dňa 30.11.2021 žalobkyňa pristúpila k zosplatneniu celej úverovej pohľadávky a vyzvala žalovaného na zaplatenie dlžnej sumy spolu s jej príslušenstvom. Žalovaný v lehote na plnenie dlžnú sumu neuhradil. Listom zo dňa 31.08.2022 žalobkyňa opakovane vyzvala žalovaného na zaplatenie dlžnej sumy s upozornením, že ak v stanovenej lehote dlžnú sumu neuhradí, bude podaná žaloba. Vo vzťahu k špecifikácii žalovanej pohľadávky odkázal na kalkuláciu finančného vyrovnania predloženú v prílohe žaloby. Podľa tejto kalkulácie žalovaný ku dňu podania žaloby zaplatil celkom

sumu 6.511,60 eur, ktorá predstavuje súčet žalovaným uhradených splátok a sumy získanej žalobkyňou odpredajom motorového vozidla, ktoré bolo predmetom financovania spotrebiteľským úverom a súčasne predmetom záložného práva zriadeného stranami za účelom zabezpečenia pohľadávky z úverovej zmluvy. Ku dňu podania žaloby žalobkyňa eviduje neuhradenú pohľadávku spolu s jej príslušenstvom v celkovej výške 2.345,12 eur, pozostávajúcu z nesplatenej istiny zosplatených splátok 2.004,62 eur, úrokového vyrovnania 25,02 eur, poplatku externej agentúre 264 eur, nákladov spojených s predajom vozidla vo výške 29,52 eur a zmluvnej pokuty dojednanej za omeškanie žalovaného vo výške 21,96 eur. Žalobou si žalobkyňa uplatnila aj nárok na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 5 % ročne stanovenej vo výške základnej sadzby NBS platnej k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, t.j. k 17.12.2021, zvýšenej o 5 percentuálnych bodov.

3. V prílohe žaloby zástupca žalobkyne predložil upomínaciemu súdu písomnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere, zmluvu o zriadení záložného práva, výpis čerpania splátok a úhrad, výzvu na splatenie celého úveru zo dňa 01.12.2021, oznámenie o predaji vozidla zo dňa 07.06.2022, rozpis nákladov vynaložených pri vykonaní záložného práva, kalkuláciu finančného vyrovnania pre účely predčasného splatenia finančného vyrovnania zo dňa 15.12.2021, predžalobnú výzvu zo dňa 31.08.2022 a poštové podacie háčky.

4. Dňa 25.10.2022 upomínací súd vydal vo veci platobný rozkaz sp. zn. 12Up/1367/2022, ktorým žalovanému uložil povinnosti v súlade so žalobnou žiadosťou. Tento platobný rozkaz sa upomínaciemu súdu nepodarilo doručiť žalovanému do vlastných rúk tak, ako to predpokladá Zákon o upomínacom konaní. Žalovaný písomnosti upomínacieho súdu adresované mu poštou na adresu označenú žalobkyňou v žalobe, Jurské 120, 059 94 Jurské, opakovane na v odbernej lehote neprevzal. Podľa šetrenia polície žalovaný sa mal v tom čase zdržiavať v Bratislave na presne nezistenej adrese, kde mal pracovať. Na návrh žalobkyne na pokračovanie v konaní upomínací súd podľa § 10 Zákona o upomínacom konaní dňa 10.03.2023 postúpil vec na prejednanie a rozhodnutie tunajšiemu súdu ako súdu miestne príslušnému na konania podľa Civilného sporového poriadku.

5. Lustráciou v Centrálnom registri obyvateľov SR súd zistil, že žalovaný je od 19.09.2013 doposiaľ prihlásený k trvalému pobytu na adrese C. XXX, XXX XX C., D. E., označenej žalobkyňou v žalobe. Dostupnými lustráciami a vlastným šetrením sa súdu aktuálnu adresu skutočného pobytu žalovaného nepodarilo zistiť. Preto súd postupom podľa § 116 ods.2 Civilného sporového poriadku dňa 04.05.2023 zverejnil oznámenie o podanej žalobe na úradnej tabuli a webovej stránke súdu. Žalovaný si žalobu v zákonnej lehote 15 dní od zverejnenia oznámenia nevyzdvihol. Preto súd uplynutím tejto zákonnej lehoty, t.j. dňom 20.05.2023, považoval žalobu za riadne doručенú žalovanému. Tu súd len dodáva, že následne sa súdu podarilo žalobu spolu s doplňujúcim podaním zástupcu žalobkyne zo dňa 08.09.2023 doručiť žalovanému opakovane, a to do vlastných rúk.

6. Uznesením zo dňa 16.06.2023 súd postupom podľa § 167 ods. 2 Civilného sporového poriadku v spojení s § 106 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku vyzval žalovaného na vyjadrenie k žalobe a jej prílohám v lehote 15 dní. Žalovaný na výzvu súdu nereagoval.

7. Výzvou zo dňa 24.08.2023 súdny úradník vyzval zástupcu žalobkyne na doplnenie skutkových tvrdení v žalobe rozhodných pre zistenie podstatných skutočností v spore, ktorý posúdil ako spor spotrebiteľský, a to aby dostatočne špecifikoval základy a výšky všetkých žalobou uplatnených nárokov, úplne opísal skutkové okolnosti rozhodné pre posúdenie splnenia povinnosti žalobkyne ako veriteľa posúdiť schopnosť žalovaného predmetný spotrebiteľský úver splácať a tiež pre posúdenie splnenia zákonných podmienok pre predčasné zosplatenie celého úveru v nadväznosti na § 565 a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, a aby predložil alebo označil dôkazy na svoje tvrdenia.

8. V podaní doručenom súdu dňa 08.09.2023 zástupca žalobkyne uviedol, že žalobou uplatnený nárok na zaplatenie nesplatenej istiny úveru vo výške 2.004,62 eur predstavuje súčet splátok istiny úveru počnúc splátkou nasledujúcou po zosplatení úveru (k zosplateniu úveru došlo dňa 30.11.2021), teda počnúc splátkou splatnou dňa 20.12.2021, do poslednej splátky splatnej dňa 20.03.2028. Nárok na úrokové vyrovnanie vo výške 25,02 eur predstavuje zmluvné úroky prislúchajúce splátkam splatným do doby zosplatenia celého úveru s tým, že za dobu po zosplatení úveru si žalobkyňa neuplatňuje nárok na zmluvné úroky. Nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty bol dojednaný v čl. 5 zmluvy o úvere, označenom ako „DOSLEDKY NESPLÁCANIA ÚVERU A PORUŠENIA VAŠICH ZMLUVNÝCH POVINNOSTÍ“.

Náklady spojené s predajom vozidla preukazuje predložená listina o predaji vozidla spolu s oznámením o dlžnej sume. Žalobou uplatnený poplatok za externú agentúru vo výške 264 eur preukazuje predložená faktúra. Vo vzťahu k posúdeniu schopnosti žalovaného úver splácať poukázal na listiny predložené v prílohe, a to dáta z interného informačného systému žalobkyne. Vo vzťahu k splneniu zákonných podmienok predčasného zosplatnenia úveru poukázal na výklad pojmu „dostane sa do dispozičnej sféry“ adresáta (§ 48 Občianskeho zákonníka), naplnenie ktorého je podmienkou účinnosti jednostranných hmotnoprávných adresovaných právnych úkonov, v rozhodnutiach NS SR sp. zn. 5Cdo 129/2010 a sp. zn. 5Cdo 36/2020. V prílohe predložil výpis dát z interného informačného systému žalobkyne k zmluve o úvere, výsledok dopytu do Sociálnej poisťovne, úverovú správu, písomnú výzvu zo dňa 24.08.2021, splátkový kalendár, faktúru vystavenú spoločnosťou MABORO s. r. o. za správu pohľadávky a poštové podacie hárky.

9. Na opakované výzvy súdu na úplné opísanie rozhodujúcich skutkových tvrdení a označenie dôkazov, najmä vo vzťahu k základom a výške uplatnených nárokov a okrem iného aj vo vzťahu k výške kúpnej ceny motorového vozidla a celkovej výške úveru (nie odkazom na predložené listiny § 132 ods. 2 Civilného sporového poriadku) zo dňa 16.11.2023 a dňa 08.04.2024, zástupca žalobkyne v podaní zo dňa 29.04.2024 uviedol, že predmetom financovania predmetným spotrebiteľským úverom bol osobný automobil v kúpnej cene 8.300 eur. Žalovaný z toho uhradil 1.300 eur v hotovosti a na 7.000 eur žalobkyňa poskytla žalovanému úver, ktorý vyplatila predajcovi automobilu, spoločnosti MAX - via auto s.r.o.. Žalovaný zaplatil žalobkyni celkom sumu 6.511,60 eur, ktorá pozostáva z úhrady vo výške 129,88 eur zaplatenej dňa 15.04.2021, započítanej na 1. splátku, úhrady vo výške 130 eur zaplatenej dňa 24.06.2021, započítanej na 2. splátku, a úhrady zaplatenej vo výške 151,72 eur dňa 12.07.2021, započítanej na 3. splátku a na upomienky zo dňa 24.06.2021 a 27.06.2021, a sumy 6.100 eur. Suma 6.100 eur pozostáva z dlžnej 4. – 8. splátky vo sume 649,40 eur, zosplatnenej istiny vo výške 4.572,14 eur, a sumy 878,46 eur predstavujúcej náklady súvisiace s výkonom záložného práva. A to z notárskeho poplatku za začatie výkonu vo výške 29,52 eur, povinného zmluvného poistenia 42 eur, nákladov na znalecký posudok vo výške 70 eur, odmeny dražobníka 585,60 eur, poštových nákladov 4,20 eur, nákladov na prípravu a čistenie predmetu dražby 46,80 eur, nákladov na uskladnenie predmetu dražby 46,80 eur, inzerciu predmetu dražby 46,80 eur a nákladov na registráciu oznámenia dražby 6,74 eur. Žalovaný na dlžných anuitných splátkach nemá dlh. Žalované úroky vo výške 25,02 eur reprezentujú zmluvné úroky za dobu od 21.11.2021 do 30.11.2021. Dlh na nesplatenú istinu po započítaní sumy 4.572,14 eur získanej z výťažku predstavuje 2.004,62 eur. Zmluvné pokuty 21,96 eur sú poplatkami za upomienky zo dňa 27.07.2021 a 24.08.2021, dojednanými v čl. 5 zmluvy o úvere o úvere vo výške 9,96 eur za prvú upomienku a za opakovanú upomienku 12 eur. Náklady spojené s predajom vozidla vo výške 29,52 eur predstavujú notársky poplatok za výmaz záložného práva a majú svoj základ v ust. § 151 ods. 3 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého záložný veriteľ má právo voči záložcovi na úhradu nevyhnutne a účelne vynaložených nákladov v súvislosti s výkonom záložného práva. Poplatok za externú agentúru uplatnený vo výške 264 eur má svoj základ v § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Jedná sa o náklady spojené s uplatnením pohľadávky ako príslušenstvo pohľadávky. Sumu 264 eur žalobkyňa uhradila inkasnej agentúre MABORO s.r.o. za dohľadanie motorového vozidla, ktoré bolo založené na zabezpečenie úverovej pohľadávky. V prílohe podaní zástupca žalobkyne okrem niektorých listín predložených už spolu so žalobou predložil súdu tlač z webovej stránky Slovenskej pošty o doručení doporučenej zásielky podacie č.RF584321371SK dňa 31.08.2021 a doporučenej zásielky podacie č. RF664609609SK dňa 06.12.2021, výpis z účtu žalobkyne týkajúci sa prevodu sumy 7.000 eur, faktúru vystavenú notárskym úradom na sumu 29,52 eur, faktúru č. 2022080 vystavenú Aukčným centrom s.r.o. dňa 04.05.2021, a vyúčtovanie nákladov na znalecké úkony podľa objednávky zo dňa 02.02.2022.

10. Súd vec prejednal a rozhodol na pojednávaní konanom dňa 24.05.2024 v neprítomnosti oboch sporových strán. Zástupca žalobkyne, ktorý bol na pojednávanie riadne a včas predvolaný, svoju neúčast' ospravedlnil poukazom na zásadu hospodárnosti konania a účelnosti jeho trov, a navrhol, aby súd vec prejednal a rozhodol v jeho neprítomnosti. Žalovaný sa na pojednávanie napriek riadnemu a včasnému doručeniu predvolania nedostavil, svoju neúčast' neospravedlnil, o odročenie pojednávanie nepožiadaval. Súd na tomto pojednávaní vykonal dokazovanie a vyhlásil rozsudok, ktorým žalobe v prevažnej časti vyhovel. K dôvodom svojho rozhodnutia súd udáva:

11. Medzi stranami nebolo sporné, a súd vykonaným dokazovaním nepovažoval za dôvodne spochybnené skutočnosti tvrdené žalobkyňou, a to, že dňa 23.03.2021 strany uzavreli písomnú úverovú zmluvu označenú ako „ZMLUVA O SPOTREBITEĽSKOM ÚVERE Č.: SUA21/001200

SPOTREBITEĽ“ (čl.6 - 8 spisu), na základe ktorej žalobkyňa poskytla žalovanému účelový úver vo výške 7.000 eur, a ktorou sa žalovaný zaviazal platiť žalobkyňi pravidelne mesačné splátky za podmienok dohodnutých v zmluve (ďalej už len „zmluva o úvere“). Podľa čl. 2., body 2.1 a 2.2. zmluvy o úvere, označených ako „PREDMET FINANCOVANIA“, úver bol žalovanému poskytnutý za účelom kúpy osobného motorového vozidla zn. Octavia Combi Diesel II 09, VIN: F., od spoločnosti MAX-via auto s.r.o., Šuhajová 1762/12, 040 18 Košice – Krásna, IČO: 52260771 (ďalej už len „predajca“) za kúpnu cenu 8.300 eur vrátane DPH. Podľa čl. 3 zmluvy o úvere časť kúpnej ceny vo výške 1.300 eur sa žalovaný zaviazal zaplatiť v hotovosti pri podpise zmluvy a na zvyšnú časť vo výške 7.000 eur sa žalobkyňa zaviazala poskytnúť žalovanému úver formou zaplataenia tejto časti kúpnej ceny priamo predajcovi. Podľa výpisu z účtu žalobkyne v F. G. A.. (čl. 126 spisu) dňa 26.03.2021 žalobkyňa poukázala na účet predajcu sumu 7.000 eur. Podľa čl. 4 zmluvy o úvere označenej ako „PODMIENKY SPLÁCANIA ÚVERU A PLATOBNÉ ÚDAJE“ jednalo sa o úver s nasledujúcimi parametrami: ročná úroková sadzba 13,693184 %, celkové náklady 3.909,92 eur, celková čiastka 10.909,92 eur, dátum prvej splátky 20.04.2021, počet splátok 84, mesačná splátka vrátane poistného 129,88 eur, mesačná splátka bez poistného 129,88 eur, splatnosť splátok vždy do 20.dňa v kalendárnom mesiaci, doba trvania zmluvy 84 mesiacov, RPMN 14,6 %.

12. Podľa výpisu dát z interného počítačového systému žalobkyne (čl. 67 spisu) v čase uzavretia zmluvy o úvere žalovaný bol slobodný, býval u rodičov a nemal žiadne vyživovacie povinnosti. Bol zamestnaný a jeho minimálny čistý mesačný príjem potrebný pre schválenie úveru s uvedenými parametrami podľa žalobkyne musel dosahovať aspoň 401,60 eur. Podľa výsledku dopytu žalobkyne do Sociálnej poisťovne žalovaný bol v čase uzatvárania zmluvy o úvere zamestnaný a výška jeho priemerného vymeriavacieho základu za posledné 3 mesiace dosahovala aspoň 473 eur (čl. 88 spisu). Podľa úverovej správy (čl. 89 spisu) žalovaný nemal v tom čase žiadny existujúci splátkový úver, len jeden nesplátkový kontokorentný úver bez prečerpania.

13. Medzi stranami nebolo tiež sporné, a súd vykonaným dokazovaním nepovažoval za dôvodne spochybnené, že žalovaný mesačné splátky dojednané v zmluve o úvere riadne a včas neplatil. Podľa listiny „výpis čerpania splátok a úhrad,“ vyhotovenej ku dňu 06.10.2022 predloženej zástupcom žalobkyne (čl. 12 spisu a čl. 124 spisu) žalovaný riadne a včas zaplatil iba prvú splátku splatnú dňa 20.04.2021, keď dňa 15.04.2021 poukázal na úverový účet sumu 129,88 eur. Následne zaplatil ešte dve úhrady, a to dňa 24.06.2021 úhradu vo výške 130 eur a dňa 12.07.2021 úhradu vo výške 151,72 eur. Celkom teda zaplatil 411,60 eur. Podľa tvrdení zástupcu žalobkyne v podaní zo dňa 29.04.2024 žalobkyňa úhradu vo výške 130 eur zaplatenú dňa 24.06.2021 započítala vo výške 129,88 eur na 2. splátku splatnú dňa 20.05.2021, 0,12 eur spolu s úhradou vo výške 151,72 eur zaplatenou dňa 24.06.2021 vo výške 129,76 eur na 3. splátku splatnú dňa 20.06.2021, a zvyšok 21,96 eur na úhradu nákladov na upomienky zo dňa 24.06.2021 a dňa 27.06.2021.

14. Z listiny označenej ako „Posledná výzva pred zahájením vymáhania celého úveru“ datovanej dňom 24.08.2021 (čl.68 spisu), poštového podacieho hárku (čl. 69 spisu) a tlačie z webovej stránky Slovenskej pošty a.s. (čl. 112 spisu) súd ďalej zistil, že žalobkyňa listom zo dňa 24.08.2021 adresovaným žalovanému na adresu jeho trvalého pobytu C. XXX, XXX XX C., vyzvala žalovaného na zaplataenie dlžnej čiastky 281,72 eur, pozostávajúcej z istiny 104,21 eur, zmluvných úrokov 155,55 eur a zmluvnej pokuty 21,96 eur, všetko do 30 dní od doručenia listu. Súčasne žalovaného upozornila, a že ak dlžnú sumu v stanovenej lehote nezaplatí, bude požadovať jednorázové vrátenie celého úveru. Podľa poštového hárku dňa 26.08.2021 žalobkyňa podala na pošte pod č. B. XXXXXXXXXXXX na prepravu doporučenú zásielku adresovanú žalovanému. Podľa tlačie z webovej stránky Slovenskej pošty a.s táto doporučená zásielka bola adresátovi doručená dňa 31.08.2021.

15. Z listiny označenej ako „Výzva k splatneniu celého úveru – zosplatenie“ datovanej dňom 01.12.2021 (čl. 10 spisu), poštového podacieho hárku (čl. 11 spisu) a tlačie z webovej stránky Slovenskej pošty a.s. (čl. 114) súd považoval ďalej za preukázané, že žalobkyňa listom zo dňa 01.12.2021 oznámila žalovanému, že v dôsledku omeškania so splátkami dňa 30.11.2021 pristúpila k zosplateniu celého úveru a žalovaného vyzvala na zaplataenie sumy 7.537,14 eur najneskôr do 14 dní odo dňa vystavenia tohto listu. List bol ako doporučená zásielka podaný na poštu na prepravu dňa 02.12.2021 pod č. RF664609609Sk a podľa tlačie z webovej stránky pošty doručený žalovanému dňa 06.12.2021.

16. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia predmetnej zmluvy o úvere stranami, tzn. dňa 23.03.2021 (ďalej len „Občiansky zákonník“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

17. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

18. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

19. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere, tzn. k 23.03.2021 (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa; 1) tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu.

20. Podľa § 2 písm. d) Zákona o spotrebiteľských úveroch zmluvou o spotrebiteľskom úvere je zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

21. Vychádzajúc z cit. ustanovení § 52 Občianskeho zákonníka spotrebiteľská zmluva nie je osobitným zmluvným typom. Môže ňou byť ktorýkoľvek zmluvný typ upravený Obchodným zákonníkom, Občianskym zákonníkom, iným právnym predpisom alebo aj zákonom neupravená, tzn. nepomenovaná zmluva, ak sú splnené požiadavky kladené na subjekty zmluvy, tzn. ak stranami zmluvy sú dodávateľ a spotrebiteľ. Spotrebiteľskou zmluvou je teda vždy založený právny vzťah, ktorého účastníkom je spotrebiteľ.

22. Medzi stranami nebolo sporné, a súd nemal dôvodné pochybnosti o tom, že zmluva o úvere v prejednávanej veci má charakter zmluvy spotrebiteľskej, a že žalovaný má v právnom vzťahu založenom touto zmluvou o úvere postavenie spotrebiteľa. Záver, že žalovaný zmluvu o úvere uzavrel ako spotrebiteľ, tzn., že pri uzatváraní zmluvy o úvere nekonal v rámci svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti, vyplýva zo samotného označenia zmluvy o úvere ako zmluvy o „spotrebiteľskom,“ úvere, ako aj z čl. 3 body 3.4. zmluvy o úvere, podľa ktorého „Klient sa považuje za spotrebiteľa v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch...“ Ďalej tiež z označenia žalovaného v zmluve o úvere údajmi fyzickej osoby – občana, ako aj z celého obsahu zmluvných dokumentov (celkové náklady „spotrebiteľa“, celková čiastka splatná „spotrebiteľom, a pod.). Súd poukazuje tiež na argumentáciu zástupcu žalobkyne v spore ustanoveniami spotrebiteľského práva (Zákonom o spotrebiteľských úveroch, ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka). Podľa výpisu z Obchodného registra SR niet pochyb, že žalobkyňa pri poskytovaní úveru konala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti.

23. Jedným z druhov spotrebiteľských zmlúv sú zmluvy o spotrebiteľských úveroch. Spotrebiteľské úvery v čase uzavretia zmluvy o úvere v prejednávanej veci upravoval špeciálny zákon, a to Zákon o spotrebiteľských úveroch, ktorý vo vzťahu k Občianskemu zákonníku má postavenie lex specialis. Súd zastáva názor, že úver poskytnutý žalovanému na základe spotrebiteľskej zmluvy o úvere v prejednávanej veci má charakter spotrebiteľského úveru tak, ako ho definuje Zákon o spotrebiteľských úveroch, a spotrebiteľská zmluva o úvere je zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch.

24. Podľa § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

25. Podľa § 7 ods. 16 Zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery

a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a

b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

26. Podľa § 7 ods. 17 Zákona o spotrebiteľských úveroch vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ

a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5,
b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky, 17a) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veriteľa, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

27. Podľa § 7 ods. 20 Zákona o spotrebiteľských úveroch na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa použijú tieto položky:

a) čistý príjem spotrebiteľa,
b) náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, 17a)
c) výška splátky spotrebiteľského úveru a
d) peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa.

28. Podľa § 7 ods. 21 Zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver určiť tak, aby súčet hodnôt položiek na výpočet limitu pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver podľa odseku 20 písm. b) až d) neprevyšoval hodnotu položky podľa odseku 20 písm. a).

29. Podľa § 7 ods. 23 Zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky môžu poskytnúť spotrebiteľský úver spotrebiteľovi, len ak spotrebiteľ spĺňa limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a limit na podiel výšky celkovej zadlženosti k príjmu.

30. Podľa § 11 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,
b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d), e), g) až i), l) a p),
c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d), e), g) a § 10 ods. 1 písm. b) a c) alebo
d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,
e) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne inak ako bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa¹⁾ a nejde o bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu, 18b)
f) veriteľ v zmluve o spotrebiteľskom úvere neuvedie všetky plnenia, ktoré pre spotrebiteľa vyplývajú z poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo s ním súvisia,
g) ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľského úveru prekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty stanovenej podľa osobitných predpisov. 18aa)

31. Podľa § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa

alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

32. Podľa § 2 ods. 1 a 2 Opatrenia Národnej banky Slovenska č. 10 zo 14. novembra 2017 v znení účinnom k 23.03.2021, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver (ďalej už len „Opatrenie NBS“) ukazovateľ schopnosti splácať sa vypočíta ako podiel výdavkov na peňažné záväzky spotrebiteľa podľa ods. 3 a celkovej výšky čistých príjmov spotrebiteľa podľa odseku 4 zníženej o celkovú výšku nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa ods. 5. Všetky položky výpočtu ukazovateľa schopnosti splácať sa prepočítajú na obdobie jedného mesiaca. Limit ukazovateľa schopnosti splácať vypočítaného podľa odseku 1 nemôže prekročiť hodnotu 1.

33. Podľa § 2 ods. 5 Opatrenia NBS výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. b) zákona sa na účely ods. 1 určuje najmenej vo výške sumy životného minima spotrebiteľa, životného minima na osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkov na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu; ak rozhodnutím súdu nie je určené výživné, vo výške najmenej 30 % životného minima na túto osobu. Celkovou výškou nákladov sa rozumie výška nákladov na zabezpečenie životných potrieb spotrebiteľa podľa prvej vety, zvýšená o 40 % rozdielu medzi celkovou výškou čistého príjmu spotrebiteľa a životným minimom spotrebiteľa, životným minimom osoby, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkami na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu; ak rozhodnutím súdu nie je určené výživné, vo výške najmenej 30 % životného minima na túto osobu.

34. Podľa § 5 ods. 2 Opatrenia NBS na účely overovania údajov o príjmoch sa za externé zdroje informácií o príjme spotrebiteľa považujú

- a) potvrdenie o príjme spotrebiteľa od zamestnávateľa nie staršie ako tri mesiace,
- b) výpisy z platobného účtu spotrebiteľa, za obdobie nie staršie ako tri mesiace, ktorý nie je vedený u veriteľa, a na ktorom sú také kreditné obraty, ktoré možno objektívne považovať za príjem spotrebiteľa,
- c) informácie o jednom alebo viacerých platobných účtoch spotrebiteľa poskytnuté spôsobom, ktorý umožňuje ukladať a reprodukovať nezmenené informácie,⁸⁾ za obdobie nie staršie ako tri mesiace, ktoré nie sú vedené u veriteľa, a na ktorých sú také kreditné obraty, ktoré možno objektívne považovať za príjem spotrebiteľa,
- d) pracovná zmluva vrátane jej dodatkov,
- e) potvrdenie správcu dane o výške príjmov zistených z podaného daňového priznania k dani z príjmov a súčasne doklad preukazujúci príjmy spotrebiteľa v období medzi podaním posledného daňového priznania a posúdením schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver,
- f) aktuálne potvrdenie o výške dávky spotrebiteľa podľa osobitných predpisov⁹⁾ spravidla nie staršie ako tri mesiace,
- g) overenie výšky príjmu spotrebiteľa v Sociálnej poisťovni,¹⁰⁾
- h) iný doklad preukazujúci výšku príjmov spotrebiteľa.

35. Podľa cit. ust. § 7 Zákona o spotrebiteľských úveroch žalobkyňa ako veriteľ bola teda pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere v prejednávanej veci povinná posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovaného ako spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom vynaloženie tejto odbornej starostlivosti bola žalobkyňa povinná hodnoverne preukázať (§ 7 ods. 16 písm. b) Zákona o spotrebiteľských úveroch). V opačnom prípade by to malo pre žalobkyňu ako veriteľa dôsledky vo forme sankcií uvedených v cit. § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, tzn. vo forme straty oprávnenia vyžadovať od žalovaného jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru, a v prípade hrubého porušenia tejto povinnosti aj bezpoplatkovosť a bezúročnosť úveru. Podľa judikatúry Súdneho dvora (EÚ) článku 8 a 23 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 je potrebné vykladať tak, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať vždy existenciu porušenia povinnosti veriteľa pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa a vyvodiť dôsledky v podobe sankcií z úradnej povinnosti (ex offio), tzn., bez ohľadu na prostriedky procesného útoku alebo procesnej obrany strán (porovnaj napr. rozhodnutia Súdneho dvora (EÚ) C-679/18, C-449/13, C-58/18, a ďalšie).

36. Vykonaným dokazovaním súd v prejednávanej veci dospel k záveru, že žalobkyňa hodnoverne preukázala, že v čase uzatvárania zmluvy o spotrebiteľskom úvere mala zistené a Sociálnou poisťovňou ako externým zdrojom riadne overené, že žalovaný bol v tom čase zamestnaný, a že jeho hrubý mesačný príjem bol aspoň 473 eur, čo plne korešponduje aj s ostatnými dôkazmi v spise. Hrubá minimálna mzda v roku 2021 bola 623 eur mesačne, v čistom 508,44 eur mesačne. Odvody do Sociálnej poisťovne tvorili 9,4 % a daň z príjmu bola vo výške 19 % zo základu zníženého o nezdaniteľnú časť vo výške 375,95 eur. Možno preto prisvedčiť žalobkyni, že pri riadne overenej hrubej mesačnej mzde vo výške 473 eur čistá mesačná mzda žalovaného po odpočítaní odvodov a dane dosahovala minimálne 402 eur. Žalobkyňa mala ďalej riadne zistené rodinné pomery žalovaného, podľa ktorých žalovaný bol v tom čase slobodný a nemal žiadne vyživovacie povinnosti, čo taktiež korešponduje s dôkazmi v spise. Preto pokiaľ žalobkyňa v predloženej analýze príjmov a výdavkov žalovaného zohľadnila výdavky na zabezpečenie základných životných potrieb iba žalovaného vo výške životného minima na jednu plnoletú osobu, ktoré v tom čase predstavovalo 214,83 eur mesačne (zákon č. 601/2003 Z.z. o životnom minime v znení neskorších predpisov), takémuto postupu nemožno nič vytknúť. Podľa úverovej správy predloženej žalobkyňou žalovaný nemal v tom čase žiadne peňažné záväzky, ktoré by znižovali jeho mesačný príjem. Pri čistom mesačnom príjme minimálne 402 eur, nákladoch na zabezpečenie základných životných potrieb vo výške 214,83 eur a mesačnej splátke predmetného úveru 129,88 eur, tak celkové výdavky žalovaného ani po ich zvýšení o 40% v zmysle cit. § 2 ods. 5 Opatrenia NBS nepresahovali výšku čistého mesačného príjmu žalovaného, a ukazovateľ limitu schopnosti žalovaného splácať úver neprekročoval hodnotu 1. Preto súd prijal záver, že žalobkyňa v prejednávanej veci hodnoverne preukázala, že pri poskytovaní spotrebiteľského úveru posúdila schopnosť žalovaného úver splácať s odbornou starostlivosťou, a že zákonom stanovený limit ukazovateľa schopnosti splácať úver nebol prekročený. Preto nebolo ani dôvodné žalobkyňu sankcionovať akoukoľvek zo sankcií podľa cit. § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch.

37. Žalobou v prejednávanej veci si žalobkyňa uplatnila voči žalovanému niekoľko samostatných nárokov s tvrdením, že tieto nároky jej vyplývajú zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Súd z úradnej povinnosti (ex offo) preskúmal obsah predloženej zmluvy o spotrebiteľskom úvere (čl. 6 - 8 spisu), ktorá bola uzavretá v obligatórnej písomnej forme (§ 9 ods. 1 písm. a) Zákona o spotrebiteľských úveroch), a dospel k záveru, že zmluva o úvere obsahuje všetky náležitosti vyžadované ust. § 9 ods. 2 písm. d), e), g) až i), l) a p) Zákona o spotrebiteľských úveroch, s absenciou ktorých Zákon o spotrebiteľských úveroch v cit. § 11 ods. 1 písm. b) spája sankciu bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru. A tiež, že hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na predmetný spotrebiteľský úver (ďalej už len „RPMN“) 14,60 % neprekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty za porovnateľný spotrebiteľský úver stanovenú v rozhodnom čase podľa osobitných predpisov, čo v opačnom prípade sankcionuje cit. ust. § 11 ods. 1 písm. g) Zákona o spotrebiteľských úveroch. Týmto osobitným predpisom je Nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej už len „Nariadenie“). Podľa § 1a ods. 1 Nariadenia ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne, pričom na účely tohto nariadenia vlády sa obdobným úverom alebo pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej vety. Podľa údajov zverejnených na webovej stránke MF SR najvyššia prípustná výška odplaty za 4. štvrtrok 2020 platná pre zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzatvorené od 21.02.2021 do 20.05.2021 bola pri obdobných úveroch nad 5 rokov 17,44 %. Na základe uvedených záverov súd nepovažoval za dôvodné sankcionovať žalobkyňu ani sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru podľa cit. § 11 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch.

38. Žalobou sa žalobkyňa s poukazom na zmluvu o spotrebiteľskom úvere domáhala na žalovanom jednak vrátenia celej nevrátenej časti predčasne zosplatnenej istiny úveru vo výške 2.004,62 eur a doplatenia zmluvných úrokov v kapitalizovanej sume 25,02 eur za dobu od 21.11.2021 do 30.11.2021, kedy podľa jej tvrdení došlo k predčasnému zosplatneniu celého úveru s tým, že nárok zmluvné úroky za dobu po predčasnom zosplatnení úveru si žalobou neuplatňuje. Nakoľko konečná splatnosť úveru bola v zmluve o úvere dojednaná na deň 20.03.2028, súd sa ďalej zaoberal skúmaním skutkových okolností rozhodných pre posúdenie splnenia zákonných podmienok pre predčasné zosplatnenie celého úveru ku dňu 30.11.2021 tak, ako ich zástupca žalobkyne popísal.

39. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

40. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

41. Podľa cit. § 565 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Citované ustanovenia Občianskeho zákonníka ďalej pre predčasné zosplatenie spotrebiteľského úveru dohodnutého v splátkach vyžadujú výzvu veriteľa adresovanú a preukázateľne doručенú do dispozičnej sféry spotrebiteľa, obsahujúcu upozornenie na aktuálny dlh a výslovné upozornenie spotrebiteľa na možnosť veriteľa požadovať zaplatenie celej úverovej pohľadávky naraz z dôvodu nezaplatenia aktuálneho dlhu. Podľa cit § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka právo na zaplatenie celej úverovej pohľadávky má veriteľ najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Právo podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka veriteľ pritom môže vykonať až po uplynutí zákonnej lehoty, ktorú nemožno skrátiť, a za predpokladu, že omeškanie s uvedenou splátkou, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní, trvá viac ako tri mesiace. Pred žiadosťou veriteľa na zaplatenie celej pohľadávky naraz sa ďalej vyžaduje, aby veriteľ v zákonom stanovenej lehote, ktorá nesmie byť kratšia ako 15 dní, upozornil spotrebiteľa na uplatnenie tohto práva. Účinnosť uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka je teda podmienená tým, že veriteľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva upozornil spotrebiteľa na to, že toto právo využije. Lehota na doručenie upozornenia spotrebiteľovi „v lehote nie kratšej ako 15 dní“ pritom nemusí bez ďalšieho začať plynúť až potom, ako je dlžník v omeškaní so splátkou 3 mesiace. V ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka nie je upravená lehota, v ktorej musí veriteľ žiadať právo na predčasné zosplatenie úveru najneskôr. Táto je upravená v § 565 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého toto právo môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky a súčasne spotrebiteľ musí byť v omeškaní so zaplatením splátky 3 mesiace, pričom postačuje, aby bol v omeškaní len s jednou splátkou. Veriteľ je tak časovo limitovaný využitím práva na zosplatenie celej pohľadávky do splatnosti splátky, ktorá nadväzuje na splátku, od splatnosti ktorej uplynuli 3 mesiace. Inak jeho právo zaniká.

42. V prejednávanej veci nebolo sporným, že žalovaný dohodnuté mesačné splátky neplatil riadne a včas, že zaplatil len prvé 3 splátky, a počnúc 4. splátkou splatnou dňa 20.07.2021 žiadne splátky už nezaplatil. Žalobkyňa listom označeným ako „Posledná výzva pred zahájením vymáhania celého úveru“ datovaným dňom 24.08.2021 preukázala, že vyzvala žalovaného na zaplatenie dlžnej čiastky 281,72 eur, pozostávajúcej omeškanej z istiny 104,21 eur, omeškaných zmluvných úrokov 155,55 eur, a zmluvnej pokuty 21,96 eur, všetko do 30 dní od doručenia listu. Tzn., na zaplatenie omeškaných anuitných splátok splatných dňa 20.07.2021 a dňa 20.08.2021. Listom žalobkyňa súčasne výslovne upozornila žalovaného na to, a že ak dlžnú sumu v stanovenej lehote nie kratšej ako 15 dní nezaplatí, bude požadovať jednorazové vrátenie celého úveru. List bol riadne doručený žalovanému dňa 31.08.2021. V konaní nebolo sporným, že žalovaný v stanovenej lehote nezaplatil dlžnú sumu. K zosplateniu žalobkyňa následne pristúpila listom označeným ako „Výzva k splateniu celého úveru – zosplatenie“ datovaným dňom 01.12.2021, ktorý bol doručený žalovanému dňa 06.12.2021, a to ku dňu 30.11.2021. V tom čase žalovaný bol viac ako 3 mesiace v omeškaní so zaplatením splátok splatných dňa 20.07.2021 a 20.08.2021, pričom žalobkyňa právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka uplatnila do splatnosti splátky splatnej dňa 20.11.2021, ktorá bezprostredne nadväzovala na splátku splatnú dňa 20.08.2021, od splatnosti ktorej uplynuli 3 mesiace. Preto súd považoval spotrebiteľský úver v prejednávanej veci za úver predčasne splatný ku dňu 30.11.2021.

43. Zástupca žalobkyne výšku žalovanej predčasne zosplatennej istiny úveru 2.004,62 eur dôvodil tak, že žalovaný žalobkyni celkom zaplatil 6.511,60 eur, pričom táto suma pozostáva zo zaplatených úhrad započítaných na 1.- 3. anuitnú splátku vo výške spolu 411,60 eur a zo sumy 6.100 eur získanej odpredajom osobného motorového vozidla v rámci výkonu záložného práva. Z výťažku 6.100 eur žalobkyňa sumu 649,40 eur započítala na dlžné anuitné splátky do doby predčasného zosplatenia úveru, tzn. na 4.- 8. anuitnú splátku (8. anuitná splátka bola splatná dňa 20.11.2021, tzn. 5 x 129,88 eur = 649,40 eur), sumu 878,46 eur na svoju pohľadávku na náhradu nákladov súvisiacich s výkonom

záložného práva, a zvyšok vo výške 4.572,14 na nevrátenú istinu (6.100 eur – 649,40 eur - 878,46 eur = 4.572,14 eur). Podľa splátkového kalendára (čl. 92 spisu) žalovaný na 8 anuitných splátkach zaplatil celkom 1.039,04 eur, z toho na istinu 423,24 eur. Z výťažku žalovaná na istinu započítala 4.572,14 eur, čo spolu predstavuje 4.995,38 eur. Po odpočítaní tejto sumy z celkovej sumy úveru 7.000 eur tak výška nevrátenej istiny zodpovedá žalovanej sume istiny 2.004,62 eur.

44. Pokiaľ ide o výšku výťažku získaného predajom osobného automobilu v rámci výkonu záložného práva 6.100 eur, táto vyplýva z faktúry vystavenej Aukčným centrom s.r.o., Triblaviská 3191, 900 25 Chorvátsky Grob, dňa 04.05.2022 č. 2022080 (čl. 130 spisu). Pohľadávka žalobkyne na náhradu nákladov vynaložených v súvislosti s výkonom záložného práva započítaná na pohľadávku žalovaného na výťažok z predaja automobilu má svoj právny základ v ust. § 151l ods. 3 Občianskeho zákonníka. Podľa tohto ust. záložný veriteľ má voči záložcovi právo na úhradu nevyhnutne a účelne vynaložených nákladov v súvislosti s výkonom záložného práva. Listinou označenou ako „ZMLUVA O ZRIADENÍ ZÁLOŽNÉHO PRÁVA č.: SUA21/001/1200...“ zo dňa 23.03.2021 (čl. 8-10 spisu) žalobkyňa preukázala, že osobný automobil ako predmet financovania spotrebiteľským úverom bol súčasne predmetom záložného práva zriadeného žalobkyňou ako záložným veriteľom a žalovaným ako záložcom za účelom zabezpečenia pohľadávky žalobkyne voči žalovanému zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere (ďalej už len „záložná zmluva“). Podľa čl. 5 bodov 5.2. záložnej zmluvy žalobkyňa ako záložný veriteľ bola oprávnená v rámci výkonu záložného práva predat' predmet zálohu vo verejnej dražbe konanej podľa zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách v znení neskorších predpisov. V bodoch 5.5., 5.6. a 5.7. záložnej zmluvy strany dohodli, že z výťažku z predaja predmetu zálohu uspokojia najprv náklady spojené s predajom zálohu, a potom ostatné zabezpečené pohľadávky podľa termínu ich splatnosti, a že žalovaný ako záložca má právo iba na výťažok z predaja prevyšujúci pohľadávku záložného veriteľa po odpočítaní nevyhnutne a účelne vynaložených nákladov. Pokiaľ ide o výšku započítanej pohľadávky žalobkyne ako záložného veriteľa na náhradu nákladov vynaložených v súvislosti s výkonom záložného práva 878,46 eur, zástupca žalobkyne predložil súdu presnú špecifikáciu týchto nákladov (čl. 12, čl. 129). Podľa tejto špecifikácie náklady vynaložené v súvislosti s výkonom záložného práva pozostávali z notárskych poplatkov za začatie výkonu a za výmaz záložného práva podľa sadzovníka ako prílohy vyhlášky č. 31/1993 Z. z. o odmenách a náhradách notárov v znení neskorších predpisov, 2 x po 29,52 eur vrátane 20% DPH. Zástupca žalobkyne predložil súdu faktúru vystavenú Notárskym úradom Mgr. Stanislavy Palkovej, Štefániková 698/7, Senica, zo dňa 01.12.2021 na úhradu poplatku za registráciu začatia výkonu záložného práva vo výške 29,52 eur (čl. 129 spisu). Ďalej z nákladov dobrovoľnej dražby predmetu zálohu vykonanej Aukčným centrom s. r. o., F. XXXX, XXX XX H. I., v celkovej výške 736,94 eur vrátane DPH, čo preukazuje faktúra vystavená Aukčným centrom s. r. o., F. XXXX, XXX XX H. I., dňa 04.05.2022 č. 2022080 (čl. 129 spisu). Ďalej z nákladov na vypracovanie znaleckého posudku na ohodnotenie predmetu zálohu na účely dražby vo výške 70 eur, vyfakturovaných žalobkyňi faktúrou vystavenou J. K. E., L. XXX/XX, XXX XX E., dňa 18.02.2022 pod č. 13/2022 (čl. 130 spisu), a z poistného na povinné zmluvné poistenie vo výške 42 eur. Žalovaný tvrdenia zástupcu žalobkyne vo vzťahu k existencii a výške pohľadávky započítanej žalobkyňou vo výške 878,46 eur titulom nákladov súvisiacich s výkonom záložného práva, podložené uvedenými listinnými dôkazmi, ako aj samotné predložené listiny a ich obsah, nijako nespochybnil, a súd vykonaným dokazovaním základ a výšku tejto pohľadávky žalobkyne ako záložného veriteľa voči žalovanému ako záložcovi nepovažoval za dôvodne spochybnenú. Všetky náklady špecifikované zástupcom žalobkyne súd považoval za výdavky vynaložené nevyhnutne a účelne v súvislosti s výkonom záložného práva.

45. Vzhľadom na uvedené skutkové a právne závery súd nároku žalobkyne na vrátenie nevrátenej časti istiny úveru v celom rozsahu vyhovel a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi 2.004,62 eur. Súd v plnom rozsahu vyhovel aj nároku žalobkyne na dorovnanie zmluvných úrokov za dobu od splatnosti poslednej 8. zaplatenej anuitnej splátky splatnej dňa 20.11.2021 do 30.11.2021, kedy došlo k predčasnemu zosplatneniu úveru, vo výške 25,02 eur. Podľa splátkového kalendára (čl. 92 spisu) úroky v 8. anuitnej mesačnej splátke tvorili 75,67 eur, z čoho suma 25,02 eur zodpovedá zmluvným úrokom za obdobie od 20.11.2021 do 30.11.2021 (10 kalendárnych dní). Súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti tiež vyhovel nároku žalobkyne na náhradu nákladu súvisiaceho s výkonom záložného práva, a to nákladu spočívajúceho v notárskom poplatku za výmaz záložného práva vo výške 29,52 eur. Tento náklad v celej uplatnenej zákonnej výške predstavuje náklad vynaložený nevyhnutne a účelne v súvislosti s výkonom záložného práva, a podľa výsledkov dokazovania žalobkyňa si tento náklad nezapočítala do pohľadávky žalovaného na výťažok z predaja predmetu zálohu, keďže celkové žalobkyňou preukázané náklady vynaložené v súvislosti s výkonom záložného práva predstavovali

736,94 eur vrátane DPH, pričom žalobkyňa na pohľadávku žalovaného na výťažok z predaja započítala sumu 878,46 eur.

46. Žalobkyňa si žalobou ďalej uplatnila nárok na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 6.576,76 eur od 17.12.2021 do 05.05.2022 a zo sumy 2004,62 eur od 06.05.2022 do zaplatenia.

47. Podľa § 517 ods.1 veta prvá Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

48. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa toho zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací prepis.

49. Podľa § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení zákona č. 586/2008 Z. z. účinnom od 1.2.2013, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

50. Súd nároku žalobkyne na zaplatenie úrokov z omeškania za dobu od 17.12.2021 do 05.05.2022 z nevrátenej istiny úveru 6.576,76 eur vyhovel a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť úroky z omeškania v zákonnej výške 5 % ročne z tejto sumy od 17.12.2021, tzn. odo dňa nepredchádzajúceho dňa, kedy uplynula 14 - dňová lehota stanovená žalobkyňou na zaplatenie celej úverovej pohľadávky vo výške 7.537,14 eur v listine zo dňa 01.12.2021 (čl. 10 spisu). Vykonaným dokazovaním súd mal preukázať, že nevrátená istina úveru ku dňu predčasného zosplatnenia úveru zodpovedala sume 6.576,76 eur (7.000 eur – 423,24 eur = 6.576,76 eur). Súd vyhovel aj nároku žalobkyne na zaplatenie úrokov z omeškania v zákonnej výške 5 % ročne aj za ďalšiu dobu omeškania, tzn. za dobu od 06.05.2022 do zaplatenia, a to z nevrátenej istiny úveru už iba vo výške 2.004,62 eur, ktorá zodpovedá rozdielu medzi sumou 6.576,76 eur a výškou časti výťažku z predaja predmetu automobilu 4.572,14 eur, započítanou žalobkyňou po jeho predaji automobilu dňa 23.04.2022.

51. Pokiaľ však ďalej žalobkyňa žalobou požadovala zaplatenie aj zmluvnej pokuty vo výške 21,96 eur, súd žalobe v tejto časti nevyhovel. Zástupca žalobkyne tento nárok odôvodnil v podaní zo dňa 08.09.2023 poukazom na čl. 5. zmluvy o úvere, označený ako „DOSLEDKY NESPLÁCANIA ÚVERU A PORUŠENIA VAŠICH POVINNOSTÍ“. V podaní zo dňa 29.04.2024 uviedol, že sa jedná o úhradu za upomienky zo dňa 27.07.2021 a dňa 24.08.2021. Článok 5. zmluvy o úvere označený ako „DOSLEDKY NESPLÁCANIA ÚVERU A PORUŠENIA VAŠICH POVINNOSTÍ“ znie: „Prvá upomienka 9,96 eur – v prípade prvej upomienky za dobu trvania ÚZ, nebude poplatok za upomienku účtovaný; Opakované upomienky 12 eur - v prípade druhej a ďalšej upomienky po zosplatnení už nebudú poplatky za upomienku účtované ...“ . Z takéhoto jazykového vyjadrenia nie je zrejmé, či sa má jednať o dojednanie o zmluvnej pokute za nedodržanie platobných podmienok alebo o dojednanie poplatku za upomienku ako určitú formu sankcie. Z hľadiska nasledujúceho právneho záveru súdu to však v prejednávanej spotrebiteľskej veci nemalo žiadny dopad. Podľa judikatúry zasielanie upomienok nevyplýva zo zákona a upomienka ako taká nemôže mať sankčný charakter. Preto akékoľvek dojednanie o poplatku za upomienku má povahu dojednania o tzv. skrytej zmluvnej pokute, čo treba vo vzťahu k spotrebiteľovi považovať za netransparentné. Podstatou poplatku za upomienku dojednaného v spotrebiteľskej zmluve je uloženie povinnosti spotrebiteľovi zaplatiť bližšie nešpecifikované a spotrebiteľovi riadne nevysvetlené a ničím nepreukázané náklady. Poplatok za upomienku nemožno chápať ani ako poplatok za službu, ako plnenie, ktoré je poskytované spotrebiteľovi. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle § 53 Občianskeho zákonníka je zmluvná podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané, a ktorá slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch). Preto plnenie, ktoré vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa vo forme poplatkov za upomienky a poplatkov obdobného charakteru, za ktorými stojí zrejme vlastný ekonomický záujem dodávateľa, je potrebné považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Poplatky za služby spojené s administratívnou agendou dodávateľa, tzn. režijné náklady (administratíva, personálne náklady, materiálne zabezpečenie a IT software – generovanie) predstavujú plnenia, ktoré nie sú v záujme spotrebiteľa a konanie dodávateľa, spočívajúce v účtovaní takýchto poplatkov, možno hodnotiť vo

vzťahu k spotrebiteľovi ako poškodzujúce. Preto s poplatkami za takéto plnenia sa spája záver o ich neprijateľnosti. Keďže zmluvná podmienka, v zmysle ktorej je veriteľ oprávnený požadovať od spotrebiteľa poplatok za upomienku, predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, čo spôsobuje jej neplatnosť (§ 53 ods. 5), veriteľ nemá nárok na plnenie z takejto zmluvnej podmienky (porovnaj napr. rozsudok Krajského súdu Trnava zo dňa 27.03.2018 sp.zn. 10Co 53/2017 a pod).

52. Žalobkyňa tiež nepreukázala, že by uplatnený nárok na zaplatenie 21,96 eur mal svoj základ v ust. § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením. Medzi náklady spojené s uplatnením pohľadávky nepochybne patria náklady vzniknuté v súvislosti s uplatnením pohľadávky v predsúdnom konaní. Tieto náklady sa musia týkať splatnej pohľadávky a musia byť účelne vynaložené na to, aby sa dali úspešne uplatniť aj v súdnom spore ako hmotnoprávny nárok odlišný od trov konania. Uvedený záver vyplýva aj z čl. 3 bod 1 písm. e) Smernice európskeho parlamentu a Rady 2000/35/ES z 29. júna 2000 o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách, podľa ktorého veriteľ je oprávnený od dlžníka požadovať primeranú náhradu všetkých opodstatnených nákladov na vymáhanie vzniknutých v dôsledku dlžníkovho omeškania. Tieto náklady na vymáhanie musia zodpovedať princípom transparentnosti a proporcionality (porovnaj napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Mbd0 2/2010 z 09.06.2010). Žalobkyňa nepreukázala súdu, že by v súvislosti s upozoreniami žalovaného zo dňa 27.07.2021 a 24.08.2021 bola vynaložila náklady vo výške 21,96 eur. Tiež, že by v prípade upozornenia zo dňa 27.07.2021 sa bolo jednálo o náklady vynaložené účelne.

53. Za dôvodný súd nepovažoval ani nárok žalobkyne na zaplatenie sumy 264 eur, ktorý zástupca žalobkyne dôvodil nárokom na náhradu poplatku zaplateného externej inkasnej agentúre, spoločnosti MABORO s. r. o., s ktorou žalobkyňa mala spolupracovať na základe mandátnej zmluvy pri vymáhaní dlžných pohľadávok, a to konkrétne za „dohľadanie“ motorového vozidla. Právny základ tohto nároku zástupca žalobkyne odôvodnil v podaní zo dňa 29.04.2024 ust. § 121 ods. 3 Občianskeho zákona tak, že sa jedná o náklady spojené s uplatnením pohľadávky. Avšak, pokiaľ aj zástupca žalobkyne predložil súdu faktúru vystavenú touto spoločnosťou zo dňa 30.11.2021 pod č. 1751/2021 na sumu 264 eur (čl. 126 spisu), ide o faktúru nikým nepodpísanú, bez pečiatky, a faktúru, podľa ktorej sa malo jednáť o „správu pohľadávky“, týkajúcu sa žalovaného ako nájomcu a zmluvy o úvere. Z faktúry tak nie je zrejmé, aké konkrétne plnenie bolo žalobkyňi touto faktúrou vyfakturované. Žalobkyňa ničím nepreukázala, že by sa jednálo o plnenie, ktoré by malo svoj základ v nevyhnutných a účelne vynaložených nákladoch spojených buď s vymáhaním pohľadávky podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, alebo príp. v nákladoch vynaložených nevyhnutne a účelne v súvislosti s výkonom záložného práva podľa ust. § 1511 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa však predovšetkým nepreukázala, že by túto fakturovanú sumu bola vôbec spoločnosť MABORO s.r.o. zaplatila, tzn., že by jej takéto náklady boli vôbec vznikli.

54. Podľa § 255 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

55. Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

56. Podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

57. O náhrade trov konania súd v danej veci rozhodol podľa cit. § 255 Civilného sporového poriadku. Žalobkyňa bola čo do pohľadávok bez ich príslušenstva v spore neúspešná iba v nepatrnej časti (neúspech mala iba čo do nároku na zmluvnú pokutu vo výške 21,96 eur, suma 264 eur mala predstavovať príslušenstvo pohľadávky). Preto súd žalobkyňi priznal právo na náhradu trov konania v plnej výške. O výške tejto náhrady podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku súdny úradník samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti výrokom I. – III. toho rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní od jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Poprad na Krajský súd v Prešove (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní to, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).